

Беседа Његове Светости Патријарха Порфирија одржана 21. јуна 2026. године у Саборној цркви Светог архангела Михаила

Беседа Његове Светости Патријарха српског г. Порфирија оджана 21. јуна 2026. године у Саборној цркви Светог архангела Михаила у Београду

Браћо и сестре, чули смо одломак из Јеванђеља по Матеју, одломак који је саставни део Беседе на гори, у којој је заправо у потпуности изложено учење Господа нашег Исуса Христа, на неки начин систематизовано и на неки начин као израз Новог Завета, као учење и принципи које даје Господ Исус Христос на темељима Старог Завета. У овој причи која је издвојена, видели смо да нам Господ поставља неколико важних начела за наш духовни живот. Најпре нам поручује да не можемо служити више господара, да не можемо у исто време служити и Господу и оним господарима или оном господару који је не само на супротној страни, него је и против Господа, а то значи да у суштини као избор имамо две стране: једна страна јесте страна Божја, а друга страна је страна која је против Бога.

Наша природа није створена као добра и зла у исто време. Наша природа је добра, али наши избори могу бити или добри, или погрешни, или зли. У

зависности од тога какав је наш избор, формираће се и наш живот. Ако изаберемо пут који не води Господу, него пут који је супротан Њему, онда ће и наша дела бити супротна Јеванђељу Божјем и заповестима Његовим. Ако изаберемо Господа, можда ћемо понекад бити немоћни и слаби, можда ћемо понекад падати и грешити, међутим, ако смо Њега изабрали, ако смо Господа изабрали, онда је Он с нама и онда Он допуњује оно што ми не можемо, покрива оно што је погрешно. У сваком случају, и на почетку и у средини и на крају, Он је са нама и ма колико ми понекад одступали од Њега, Он ће бити уз нас, јер је наше опредељење чврсто, једанпут за свагда опредељење које се зове Господ Христос. Тамо где је наше срце, ту је и наш господар, ту је и наше благо, ту је и наш живот. Тамо где је наше опредељење, ту је наше све. Зато је веома важно шта је у нашем избору на првом месту и шта обликује све остало у нашем животу. Ако је наш избор Господ, онда Он обликује све остало у нашем животу. То значи да каква нам је вера, такав нам је живот, јер наш избор јесте вера, и израз вере јесте љубав. Зато је Господ и рекао: Иштите најпре Царства Небеског, Царства Божјег, и правду Божју, и све остало ће вам се додати (Мт 6,33). Управо то казује и данашња прича.

Ако је наш избор Господ, то не значи да се не бринемо о свему осталом: о храни, о одећи, о месту где ћемо живети, то не значи да нисмо и бића лепоте, бића естетике, то не значи да нећемо све у себи и око себе украшавати. Него управо због тога што украшавамо оно што је у нама, што бирамо врлину, добро, лепоту изнутра, онда то пројављујемо и споља. Остављамо тај печат лепоте и врлине у свему што је око нас, почевши од своје одеће па надаље. А и ту, ако нисмо савршени, и ту Господ додаје и нема разлога да се бринемо. Која лепота коју смо ми створили може да се пореди са лепотом птице коју Господ помиње? Која лепота која је проистекла из наших руку може да се пореди са лепотом цвећа и свега осталог биља, са творевином Божјом уопште? Ми само покушавамо да поновимо, или у најбољем случају, да један делић те лепоте која је око нас преточимо у своје стваралаштво и да тиме потврдимо, да славимо лепоту Божју, да славимо Њега, и уградимо себе у ту лепоту коју је Бог створио. Кад се определимо за Господа и трудимо се да живимо у Њему, онда се наш ум просвећује не само од себе, не нашим напорима, него Господ онда светлошћу и благодаћу Духа Светог просвећује наш ум, просвећује читаво наше биће и онда све светло у нама постаје. Када је ум наш просвећен и прожет благодаћу Духа Светог, нетворном светлошћу Божјом, све у нама бива просвећено, бива освећено.

А када бирамо пут који је супротан Христу, када бирамо демонске силе, онда бирамо мрак, онда је помрачен наш ум и ми све видимо другачије у односу на

то како оно заправо јесте. Ми онда лаж видимо као истину, ми онда таму доживљавамо као светлост, неправду као правду, црно као бело и обрнуто. Када је ум, драги моји, помрачен, тада наша мисао, наш став, наш живот не може бити исправан. Тада све погрешно видимо: погрешно видимо себе, погрешно видимо све што је око нас, погрешно видимо своје ближње и гледајући све то погрешно, ми погрешно и устројавамо однос према себи, према творевини Божјој и наше међусобне односе. Не може човек имати светлост из себе, не може бити просвећен сам по себи, то је увек дар Божји. Једина светлост је Бог и Он је извор светлости и свака друга светлост је само одсјај, рефлексија тог светла Божјег. Тако смо и ми сами просвећени само када смо отворени за Господа и за светлост с више. Просвећени смо на светој Литургији, ту се просвећујемо и молећи се Богу отварамо своја срца за просвећење. Тражећи опроштај, живећи у покајању, отварамо своје биће за деловање светлости Божје у нама и бивамо освећивани и просвећивани, и идемо ка оном што је наше назначење, а то је обожење, да будемо богови по благодати, да као деца Божја учествујемо у свему оном што је Божје, што је дар Његов, да нам ништа ту није страно.

Зато морамо бити доследни свом избору. Ако смо се определили за Господа, немојмо принципе и начела других имати као своја правила живота и устројавати себе према тим принципима и правилима која су страна Јеванђељу. Него преображавајмо себе Јеванђељем да бисмо и оно што је око нас, па и принципе и начела која долазе од човека, преображавали и били истински и прави сведоци, истинске и праве светлости Божје. Да се не деси да једно верујемо и говоримо, а другачије живимо, да прибегавамо другачијим методама и принципима, јер у том случају често су онда они који не верују, који су безбожни, доследнији од нас. Не верују у Бога, изабрали су другачији начин живота, и доследни су себи. Вера рађа мир, а нема вере без дела. Будимо дакле доследни свом избору, опредељењу за Господа, и да Он буде Онај који је центар нашега живота, да Он буде светлост и светиљка која нас освећује и просвећује, јер онда ће и наш ум и наше срце, али и наше речи и наше мисли и наша дела бити освећена и просвећена и у тој светлости славићемо Господа Исуса Христа и Оца Његовог и Духа Светог, и сада и увек и у векове векова, амин.